అరుణరేఖ

"ముందు బయటకు నడవ్వయ్యా! ఆడపిల్ల బ్రతుకంటే అంత చులకనగా వుందా మీకు!" నిప్పులుకురిపించింది డా॥ రాజ్యలక్ష్మి.

***

జ్యోతి కళ్ళల్లో ఆనందజ్యోతులు వెలగడం లేదు. హృదయంలో తేనెధారలు కురవడంలేదు. శరీరం మధురమధురంగా ప్రకంపించడంలేదు. చెక్కిళ్లలో సిగ్గు పువ్వులు పూయడం లేదు.

నిర్లిప్తంగా చీర మార్చుకుని, బారెడు జడను విప్పి అల్లుకునే ఆసక్తి లేక పైపైని దువ్వుకుని, బొట్టు సవరించుకుని వచ్చి కూర్చుంది జ్యోతి. పేరు, చదువు, వంటావార్పు, కుట్లు, అల్లికలు, సంగీతం- ఇత్యాది విషయాల గురించి యిష్టం వచ్చిన ప్రశ్నలన్నీ అడుగుతుంటే నిర్వికారంగా, యాంత్రికంగా జవాబుచెప్తూంది జ్యోతి.

ప్రశ్నల ప్రహసనం ముగిసి బేరాలఘట్టంలోకి వచ్చాక జ్యోతికి విముక్తి కలిగి లోపలికి వెళ్లింది. పెళ్ళి కొడుకు తల్లిదండ్రులు, మేనమామ, అక్క ద్విగుణీ కృతోత్సాహంతో తమ కోరికల్ని వెల్లడిస్తున్నారు. నిర్మొహమాటంగా, నిక్కచ్చిగా తమకు జరగవలసిన పెట్టుపోతల గురించి చెప్తున్నారు.

జ్యోతి తండ్రి సుబ్బారావు బసవన్నలా తలూపుతున్నాడు. కొన్నిటికి తను భరాయించలేనని ప్రాధేయపడుతున్నాడు. వాళ్ళగొంతెమ్మ కోర్కెల్ని వింటూ అసలీ సంబంధానికి తను తూగగలడా అని బెంబేలు పడుతున్నాడు. అంతలోనే తెగింపుతో తనకు తలకుమించిన వాటిని కూడా ఒప్పుకుంటున్నాడు. తల తాకట్టు పెట్టయినాసరే ఈ సంబంధాన్ని ఖాయపరచాలని దృఢంగా నిశ్చయించుకుంటున్నాడు. ఈ పాటి గుణవంతుడు, స్థిరంగా నాలుగురాళ్లు తెచ్చుకునేవాడు అల్లుడవడం గొప్పేనను కుంటున్నాడు.

జ్యోతి తల్లి సావిత్రి కూడా యథాశక్తి భర్తకు సాయం చేస్తూంది. పెళ్ళికొడుకు తల్లికి, అక్కకు అతివినయంగా తన కూతురి ఓర్పుని, మంచి బుద్ధిని, పనితనాన్ని వర్ణించి చెప్తూంది.

"మా అమ్మాయని చెప్పుకోవడం కాదుగాని మా జ్యోతి యీ కాలం పిల్లల్లాంటిది కాదొదిన గారూ! పెద్దలంటే వినయం, ఒద్దికవున్న పిల్ల , యిది కావాలని పేచీగాని, యిదిలేదని గునవడంగానీ లేవు. మీరు పెద్ద మనసుచేసి దాన్ని మీ కడుపులో పెట్టుకున్నారంటే మాకన్నా అదృష్టవంతులెవరూ వుండరు."

జ్యోతి అన్నీ గమనిస్తూనే వుంది. తల్లిదండ్రుల్ని చూస్తూంటే జాలిగా వుందామెకు. తమనుతాము చంపుకుని దేవురిస్తూంటే వాళ్ళంత చిద్విలాసంగా వరాలిచ్చే దేవుడి ఫోజులివ్వడం చూచి మండిపోతూంది.

'బావగారూ! యింక నా వల్లకాదు. నన్ను, నా భార్యను, పిల్లల్ని అమ్ముకుంటే తప్ప మీరు చెప్పేవన్నీ జరపలేను." చివరకు విసిగిపోయి చేతులెత్తేశాడు సుబ్బారావు.

వున్న కాస్తాకూస్తా ఆస్తి మగపిల్లల చదువులకు, మిగతా ఆడపిల్లల పెళ్ళిళ్ళకు హరించుకుపోయింది. ఆఖరు పిల్ల దీన్ని కాస్త యోగ్యుడి చేతిలో పెట్టి నిశ్చింతంగా ఊపిరి తీసుకుందామంటే అదీ నెరవేరేలా లేదు. వాళ్ళడిగినవాటికన్నిటికీ ఒప్పుకుంటున్నా యింకా వాళ్ళకు సంతృప్తి కలగకపోవడం చూచి ఉక్రోషంగా ఉంది సుబ్బారావుకి.

"యింత గతిలేని సంబంధాన్ని తీసుకొచ్చావేంటిరా రాముడూ!" పెళ్ళికొడుకు తల్లి సంబంధం తీసుకొచ్చిన తమ్ముడ్ని నిష్ఠూరమాడుతూ ఝుయ్‌మని లేచింది.

సావిత్రి ఆమెను బ్రతిమాలి, భర్త అన్న 'యింక నావల్లకాదు' అనే మాటకు క్షమాపణ చెప్పకొని శాంతపరచింది. మళ్ళీ ఫ్రెష్‌గా కొత్త కోరికలు పుట్టుకొచ్చాయి పెళ్ళికొడుకు తల్లికి, అక్కకు. యింత జరుగుతున్నా చలనంలేకుండా ఉత్సవ విగ్రహంలా కూర్చున్న పెళ్ళికొడుకుని చూస్తే కంపరంగా వుంది జ్యోతికి.

నాలుగు గంటల సుదీర్ఘ చర్చలతర్వాత బేరాలుకుదిరాయి. మళ్ళీ యీ సంబంధం ఎక్కడ బెడిసిపోతుందోనన్న భయంతో అప్పటికప్పుడు తాంబూలాలు పుచ్చుకోవడానికి సన్నాహం చేసి ఆ కార్యక్రమం కూడా జరిపించి ఊపిరిపీల్చు కున్నాడు సుబ్బారావు.

తండ్రి తాపత్రయం చూచి జ్యోతి దుఃఖపడుతూంది. 'దేవుడా! యీ దేశంలో ఎవరినీ ఆడపిల్లగా పుట్టించకు. పుట్టించినా మధ్య తరగతి యింట్లో పుట్టించకు. పుట్టించినా కడసారి ఆడపిల్లగా అసలే పుట్టించకు' అని మౌనంగా దేవుడిని వేడుకుంటూంది.

***

తోకచుక్కలా వూడిపడ్డాడు, పెళ్ళికొడుకు మేనమామ రామారావు.

"పిల్ల మరీ అర్భనాకారంగా వుందని గుణుస్తున్నాడు మా వాడు. పిల్ల ఆరోగ్యంలో ఏమైనా లోపముందో ఏమిటో ఒకసారి డాక్టరుకి చూపిస్తే మంచిదంటున్నాడు" అతగాడు చెప్పింది విని పిచ్చిచూపులు చూస్తున్నాడు సుబ్బారావు.

"యిదేం ప్రారబ్ధమండీ! యీ అనుమానాలు, పరీక్షలు!! ఎవరికైనా తెలిస్తే ఎంత అప్రదిష్ట!" నెత్తీ నోరూ కొట్టుకుంది భర్త దగ్గర సావిత్రి.

"నెమ్మది, అతను వింటే బావుండదు. ఆడపిల్లలవాళ్లం. వాళ్లు చెయ్యమన్నట్లు

చెయ్యక తప్పుతుందా." భార్యను మందలించి కూతుర్ని వెంటబెట్టుకుని డాక్టరు దగ్గరకు వెళ్లాడు సుబ్బారావు.

డాక్టరు దగ్గరకు వెళ్లాక రామారావు ప్రవర్తన మరీ వింతగా వుంది. సుబ్బారావుని, జ్యోతిని, తన భార్య సుధను బయటకూర్చోబెట్టి ముందు తను డాక్టర్ రూమ్‌లోకి వెళ్లాడు.

"డాక్టర్! కొంచెం రహస్యంగా వుంచాలీ విషయాన్ని. మా మేనల్లుడికో సంబంధం ఖాయం చేసాము. అ అమ్మాయి మరీ బలహీనంగా వుంది. మీరోమారు పరీక్ష చేసి...' బలహీనంగా వున్నామెను పరీక్ష చెయ్యడానికి రహస్యమేమిటో అర్థంకాలేదు డాక్టర్ రాజ్యలక్ష్మికి.

"అమ్మాయిని తీసుకురండి." మృదువుగా చెప్పిందామె. అతను బయటికి వెళ్లి జ్యోతిని, సుధను లోపలికి పంపాడు. శ్రద్ధగా తినకపోవడంవల్ల వచ్చిన బలహీనత, స్వతస్సిద్ధమైన పొడవు, సన్నంతప్ప తనకు మరే జబ్బూలేదని తెలిసిన జ్యోతి వాళ్ల అజ్ఞానాన్ని, అహంకారాన్ని తిట్టుకుంటూ రాజ్యలక్ష్మి అడిగినదానికి సమాధానం చెప్తూంది.

"అమ్మాయికి జబ్బేమీ లేదమ్మా! మామూలు బలహీనతే, మంచి ఆహారం యిస్తే చాలు." సుధ రామారావును పిలుచుకొచ్చింది.

"మీరు బాగా పరీక్ష చేసారా డాక్టర్!" అతను అడిగిన తీరుకు దెబ్బతిన్నట్లు చూచింది రాజ్యలక్ష్మి.

"వాడ్డూ యు మీన్?" సాధ్యమైనంత మామూలుగా అడిగింది రాజ్యలక్ష్మి.

"మీరు బాగా చూసారా..?"

"స్టూపిట్. సరిగ్గా చూడకుండా ఆమెకే జబ్బూలేదని ఎలా చెప్తాను?"మధ్యలోనే అతన్ని ఆపి కరుగ్గా ప్రశ్నించింది రాజ్యలక్ష్మి.

"సంసార జీవితానికి పనికొస్తుందంటారా?" నిస్సిగ్గుగా, నింపాదిగా అడిగాడతను. నిర్ఘాంతపోయి చూస్తూంది జ్యోతి. తీక్షణంగా అతని వంక చూస్తున్న రాజ్యలక్ష్మికి అతని నాగరికమైన దుస్తులు, సౌమ్యంగా కనిపిస్తున్న ముఖం వెనుక దాగి వున్న మృగం కనిపిస్తూంది.

"వర్జిన్ అవునో కాదో టెస్ట్ చేసారా?" యింక అతన్ని భరించడం రాజ్యలక్ష్మి వల్ల కావడం లేదు.

"అలాంటి టెస్టులన్నీ చెయ్యడం అమానుషం." అతికష్టం మీద ఆవేశాన్ని నిగ్రహించుకుంటూ జవాబిచ్చింది రాజ్యలక్ష్మి. జ్యోతి గుప్పిళ్లు బిగుసుకుంటు న్నాయి.

"దాందేముంది? మావాడు టెస్ట్ చేయించమని చెప్పాడు. సంసారానికి పనికొస్తుందో రాదో, పిల్లలు పుడతారో పుట్టరో, అసలు 'వర్జిన్' అవునో, కాదో..." సిగ్గుతో, అవమానంతో జ్యోతి తల వంగిపోతూంది. కోపంతో వణికిపోతూంది రాజ్యలక్ష్మి. బలవంతాన తనను తాను అదుపులో పెట్టుకుంది.

"చూడండి, ఏ ఆడపిల్లకూ ఆమె ఆరోగ్యం దృష్ట్యా తప్పనిసరైతే తప్ప, పెళ్ళికాక ముందు లోపలి పరీక్ష చెయ్యకూడదు." అతనికి చెప్తూ గాడిదకు సైన్సు పాఠం చెప్తున్నట్లనుభూతి చెందింది రాజ్యలక్ష్మి.

"దాందేముంది లెండి, అలా రూలుంటే ఉండొచ్చు. అన్నీ రూల్సు ప్రకారమే చేస్తున్నామా?" అతని ధోరణి సుధకు కూడా చిరాకు పుట్టిస్తూంది. అతన్నెలా వారించాలో తెలియక ముళ్ళమీద కూర్చున్నట్లు కూర్చుంది.

"న్యాయసూత్రం కాదయ్యా మహానుభావా! నీతి సూత్రం. నీతి సూత్రాలను పట్టుకునెవరు వేళ్ళాడుతున్నారంటావా? ఎవరి సంగతో నాకు తెలియదు గానీ నేను మాత్రం కొన్ని సూత్రాలకు కట్టుబడిన దాన్ని."రాజ్యలక్ష్మి వంక 'యీవిడెక్కడో పిచ్చి మాలోకంలా వుందన్నట్లు' చూస్తున్నాడతను.

రాజ్యలక్ష్మికి రామారావు వంక చూస్తున్నా అతను కనిపించడం లేదు, గాడిదే కనిపిస్తూంది.

"అలాగంటే ఎలా? మీరోసారి పరీక్ష మట్టుకు చెయ్యాలి."

"నేను మాత్రం అలాంటి పరీక్షలు చెయ్యను". నిష్కర్షగా చెప్పి ఇంక నీతో మాటలు అనవసరమన్నట్లుగా లేచింది రాజ్యలక్ష్మి. అతని మాటలు వింటూంటే మధ్య తరగతి మనస్తత్వపు మరో వెర్రితల కనిపిస్తూందామెకు.

రాజ్యలక్ష్మి లేవడం చూచాక చటుక్కున అతనికో ఆలోచన వచ్చింది. మూడు పది రూపాయల నోట్లు తీసి ఆమె ముందుంచాడు.

"యిదుంచండి. మీరు డబ్బుకు చూడొద్దు. డబ్బెంతయినా సరే."

ఆడపులిలా ముందుకో అడుగు వేసింది రాజ్యలక్ష్మి.

"ముందు బయటకు నడవ్వయ్యా...."

తల దించుకుని, చలనం లేనట్లు కూర్చున్న జ్యోతిని చూచి అమితమైన జాలిముంచుకొచ్చింది రాజ్యలక్ష్మికి. అతి దారుణంగా ఆమెను గాయపరచిన అతని మీద కసిగా వుంది.

"అమ్మా!" రాజ్యలక్ష్మి కేకలు విని ఆతృతగా లోపలికి వచ్చాడు సుబ్బారావు. గాజుకళ్లతో తండ్రి వంక చూచింది జ్యోతి. ఆమె బావురుమని ఏడుస్తుందేమో ఎలా సముదాయించాలా అని కలవరపడుతున్నాడు అసలేం జరిగిందో తెలియని సుబ్బారావు. రాజ్యలక్ష్మి ధోరణి చూచి బయటికి గెంటిస్తుందేమోనని దొంగలా బయటి జారుకోబోయాడు రామారావు.

"ఆగండి" జ్యోతి వంక ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారంతా.

"నేను డాక్టరు గారితో పరీక్ష చేయించుకోవడానికి సిద్ధమే! నా కన్యత్వాన్ని నేను రుజువు చేసుకుంటాను. మరి మీ మేనల్లుడి మాటేమిటి? అతన్నీ డాక్టరుకి చూపించాలి కదా! సంసారానికి పనికొస్తాడో లేదో, అస్ఖలిత బ్రహ్మచారి అవునో కాదో... అదేం? మాట్లాడరేం. మగవాడికి అవన్నీ అక్కర్లేదా?" అగ్ని కణికలా, వజ్రపు తునకలా వుంది జ్యోతి. నోరువిప్పి మాట్లాడమే అరుదైన కూతురింత ధైర్యంగా అడుగుతూంటే చేష్టలుదక్కి చూస్తున్నాడు సుబ్బారావు. తాత్కాలికమైన ఆవేశం ఫలితమైతేనేం, తీవ్రమైన అవమాన వేదనలో నుండి అప్పటికప్పుడు పుట్టకొచ్చిందైతేనేం, జ్యోతి సాహసం చూడ ముచ్చటగా వుంది రాజ్యలక్ష్మికి.

ఈ ధైర్యసాహసాల ఫలితమేమిటో జ్యోతికి తెలుసు..కానీ...

"ఈ దౌర్భాగ్యపు సమాజంలో హీనాతి హీనంగా బ్రతుకుతున్న ఆడపిల్లని, గత్యంతరం లేక యిప్పటి వరకు మీ దుర్మార్గాన్ని సహించాను. కానీ నేను మనిషిననే స్పృహ నాకింకా వుంది. నేను మనిషిగానే బ్రతుకుతాను." రాజ్యలక్ష్మికి చేతులు జోడించి వడివడిగా వెలుపలకు వచ్చిన జ్యోతి రక్తారుణ రేఖలా వుంది.

- *'ఆంధ్రభూమి వీక్లీ', 1981.*